

SCRIPTURAE LUMEN

BIBLIA I JEJ ODDZIAŁYWANIE

Krzyż Twój wielbimy

Wydawnictwo BIBLOS
Tarnów 2011

Spis treści

Od Redakcji	7
Bł. Jan Paweł II (Karol kard. Wojtyła), <i>Znak sprzeciwu. Rekolekcje w Watykanie od 5 do 12 marca 1976</i> (fragmenty)	9

SCRIPTURAE

KS. JANUSZ LEMAŃSKI	
Spojrzenie, które wymaga wiary (Lb 21,4-9)	13
Lo sguardo che esige la fede (Nm 21,4-9)	32
KS. TADEUSZ BRZEGOWY	
Męka i śmierć Mesjasza według pieśni Izajasza o Słudze Jahwe	33
The Passion and the Death of Messiah According to Isaiah's Song of the Servant of Yahweh	66
ANDRZEJ S. JASIŃSKI OFM	
Znak TAU w kontekście biblijnym i franciszkańskim	69
The Sign of TAU in the Biblical and Franciscan Context	88

KS. ANTONI TRONINA	
„Oto Bóg królował z drzewa”. Z dziejów pewnej głosy biblijnej	89
Regnavit a ligno Deus. Storia di una glossa nel Salterio	99
KS. KRZYSZTOF BARDSKI	
Misterium krzyża w symboliczno-alegorycznych interpretacjach wybranych motywów biblijnych	101
The Mystery of the Cross in Symbolic-Allegorical Interpretations of Selected Biblical Motives	117
KS. GRZEGORZ M. BARAN	
Krzyżowa śmierć Chrystusa na tle praktyk krzyżowania w świecie starożytnym	119
The Cross Christ's Death in the Light of Practices of Crucifixion in the Ancient World	156
WOJCIECH MACIEJ STABRYŁA OSB	
Golgota – miejsce śmierci i zmartwychwstania Jezusa	157
Golgotha – the Place of Jesus' Death and Resurrection	170
KS. ROMAN BARTNICKI	
Ukrzyżowanie i wyszydzenie Jezusa w Mk 15,20b-32	171
Crucifixion and Derision of Jesus in Mk 15,20b-32	205
KS. PIOTR ŁABUDA	
Krzyż – czas szyderstwa, empatii i nadziei w ujęciu św. Łukasza	207
The Cross in the Time of Derision, Empathy and Hope from St. Luke's Perspective	223
ADAM RYSZARD SIKORA OFM	
„A obok krzyża Jezusa stały...” Świadczenie ukrzyżowania i śmierci Jezusa w J 19,25-27	225
„Standing by the Cross of Jesus Were...” Witnesses of the Crucifixion and Death of Jesus in John 19,25-27	237

KS. JANUSZ KRĘCIDŁO MS	
Jezusowy testament z krzyża (J 19,25-27). Propozycja polifonicznej interpretacji	239
Jesus' Testament from the Cross (John 19,25-27). A Proposal of Polyphonic Interpretation	256
KS. DARIUSZ KOTECKI	
<i>Misterium crucis</i> Jezusa w życiu chrześcijan w świetle Apokalipsy św. Jana	257
<i>Misterium crucis</i> di Gesù nella vita dei cristiani alla luce dell'Apocalisse di san Giovanni	292
KS. MAREK WYSOCKI	
Nauka krzyża jest mocą Bożą (1 Kor 1,18)	293
Lesson of the Cross is Divine Power (1 Cor 1,18)	305
KS. ANTONI PACIOREK	
Krzyż mocą i mądrością Boga według 1 Kor 1,17-25	307
The Cross as the Power and Wisdom of God According to 1 Corinthians 1,17-25	320
KS. JAN FLIS	
„... aż do śmierci i to śmierci krzyżowej” (Flp 2,8). Interpretacja eklezjalna	321
„...gehorsam bis zum Tod am Kreuz” (Phil 2,8). Die ekklesiale Interpretation	344
KS. ROMAN BOGACZ	
Krzyż, krew i ofiara Jezusa Chrystusa w Liście do Hebrajczyków	347
The Cross, the Blood and the Sacrifice of Jesus Christ in the Epistle to the Hebrews	359
KS. MARIUSZ ROSIK	
Motyw ukrzyżowania Chrystusa w najstarszej homilii łacińskiej <i>Przeciw Żydom</i>	361
The Motif of Christ's Crucifixion in the Oldest Latin Homily <i>Against the Jews</i>	369

LUMEN

KS. MARIUSZ SZRAM	
<i>Mądrość krzyża w rozumieniu Orygenesa</i>	371
<i>La sagesse de la croix selon Origène</i>	391
KS. ANTONI ŻUREK	
<i>Sacramentum crucis</i> – w duszpasterstwie i teologii ponicejskich Ojców Kościoła	393
<i>Sacramentum crucis in the thought of Post-Nicene Church Fathers</i>	410
KS. PIOTR SZCZUR	
Krzyż jako fundament kosmosu w nauczaniu Ireneusza z Lyonu i Jana Chryzostoma	411
<i>The Cross as the Foundation of the Cosmos in Irenaeus of Lyons and John Chrysostom's Teachings</i>	427
KS. JANUSZ KRÓLIKOWSKI	
Duch Święty w tajemnicy krzyża	429
<i>Lo Spirito Santo nel mistero della croce</i>	440
KS. HENRYK SZMULEWICZ	
Wziąć krzyż do końca – wierność Jezusowi w czasie prześladowań	441
<i>To Take the Cross to the End. Faithfulness Jesus During Persecutions</i>	462
KS. ANDRZEJ MICHALIK	
Teologia krzyża Josepha Ratzingera w kontekście współczesnych wyzwań	465
<i>Theology of the Cross of Joseph Ratzinger in the Context of Modern Challenges</i>	481
ABP ZYGMUNT ZIMOWSKI	
Przyjąć krzyż cierpienia jako drogę do duchowej przemiany	483
<i>Accettare la croce della sofferenza come via della conversione spirituale</i>	503

ZENON UCHNAST

- Krzyż Chrystusa świadectwem prawdy, która wyzwala.
Interpretacja psychologiczna 505
- The Cross of Christ As a Testimony of Truth that Liberates.
Psychological Interpretation 512

KS. WŁADYSŁAW GŁOWA

- Imperatyw głoszenia i dźwigania krzyża 513
- Imperative of Proclamation and Carrying of the Cross 534

KS. STANISŁAW DYK

- Wielkopostne przepowiadanie misterium krzyża 537
- Lenten Preaching of the Mystery of the Cross 562

KRZYSZTOF LEŚNIEWSKI

- Święto Podwyższenia Krzyża Pańskiego w tradycji
chrześcijaństwa wschodniego 565
- The Feast of the Elevation of the Holy Cross in the Tradition
of the Orthodox Eastern Christianity 584

KS. JAN WALKUSZ

- Motyw krzyża w twórczości literackiej polskiego duchowieństwa
ziem zaboru pruskiego w XIX i XX w. 585
- The Motif of the Cross in Literary Works of Polish Clergy
from the Prussian Annexed Territory in the 19th
and 20th Centuries 601

S. BOŻENA LESZCZYŃSKA OCV

- Pejzaż z krzyżem w liryce i dramacie wielkich romantyków.
Zagadnienia wybrane 603
- Landscape with a Cross in the Poetry and Drama
of Great Romantics 621

PRZEKŁADY

- Jan Chryzostom, *O krzyżu, o nawróconym łotrze i o modlitwie
za nieprzyjaciół* (John Chrysostom, *The Homily on the
Cross, Converted Rascal and the Prayer for Enemies*)
(KS. ANTONI PACIOREK) 623

Św. Efreem, <i>Hymny o ukrzyżowaniu</i> (St. Ephrem, <i>Hymns on Crucifixion</i>) (KS. ANTONI TRONINA)	635
---	-----

RECENZJE I OMÓWIENIA

Ks. Tomasz Jelonek, <i>Teologia biblijna</i> (KS. ARTUR DYJAK)	663
---	-----

<i>Das Buch Hiob und seine Interpretationen.</i> <i>Beiträge zum Hiob-Symposium auf dem Monte Verità</i> (KS. ANTONI TRONINA)	666
---	-----

<i>Polska syrologia w zarysie</i> , red. J. Woźniak (KS. ANTONI TRONINA)	668
---	-----

Carlos Granados García, <i>La nueva alianza come recreación.</i> <i>Estudio exegético de Ez 36,16-38</i> (Analecta Biblica 184) (KS. ŁUKASZ LASKOWSKI)	669
--	-----

Edward Lipiński, <i>Prawo bliskowschodnie w starożytności.</i> <i>Wprowadzenie historyczne</i> (Studia Historico-Biblica 2) (KS. ANTONI TRONINA)	673
--	-----

Jakub Sławik, <i>Hiob przed Bogiem. Studium egzegetyczne prologu</i> <i>i epilogu Księgi Hioba oraz mów Hioba</i> (KS. ANTONI TRONINA)	674
--	-----

SPRAWOZDANIA

Panorama wykładów biblijnych w Izraelu w roku 2010 (wybór) (WOJCIECH MACIEJ STABRYŁA OSB)	677
---	-----

Studium Biblicum Franciscanum: 36° Corso di Aggiornamento Biblico-Teologico (WOJCIECH MACIEJ STABRYŁA OSB)	680
--	-----

Adhortacja posynodalna <i>Verbum Domini</i> w badaniach niektórych rzymskich uczelni (KS. ŁUKASZ LASKOWSKI)	681
---	-----

Sprawozdanie z 48. Sympozjum Biblistów Polski 7-9 września 2010 r. w Tarnowie (KS. PIOTR ŁABUDA)	683
Rok Biblijny w archidiecezji wrocławskiej (JOANNA JAROMIN)	688
Noty o autorach	693